

OMGEVINGSANALYSE BELEIDSPLANNING 2022-2025

Om de vier jaar moeten jeugdwerkverenigingen die door het Vlaamse jeugd- en kinderrechtsdecreet erkend zijn een nieuwe beleidsnota schrijven. Om deze nieuwe beleidsnota voor te bereiden doe je er goed aan om een brede verkenning te doen van actuele trends en evoluties in de samenleving. Als inspiratie voor deze omgevingsanalyse programmeerden we op de jeugdwerktweedaagse van 16 & 17 mei 2019 verschillende sprekers die hun visie op de toekomst pitchten en trends en evoluties beschreven die impact zullen hebben op jouw jeugdwerkorganisatie.

We bundelden deze ‘jeugdwerktalks’ in verschillende artikels. Ze werden geschreven door de spreker zelf, een collega uit de sector of een medewerker van De Ambrassade op basis van het verslag en de input van de sessies op de jeugdwerk2daagse.

Maak een selectie op de artikels en gebruik ze als input om je eigen omgevingsanalyse voor te bereiden samen met je stuurgroep beleidsnota of je collega’s en medewerkers die mee je nieuwe beleidsnota vormgeven. Elk artikel eindigt met enkele reflectievragen voor jouw organisatie en verwijzingen naar extra bronmateriaal.

Een goede omgevingsanalyse zorgt ervoor dat je sterke beleidsuitdagingen kan formuleren of betere keuzes kan maken in je beleidsdoelstellingen waar jouw organisatie impact mee kan hebben op kinderen en jongeren en de samenleving waarin ze opgroeien.

Heb je nog meer inspiratie en bronnen nodig voor je omgevingsanalyse, neem dan zeker ook het inleidend hoofdstuk erbij en bekijk het gehele overzicht op: www.ambrassade.be/nl/kennis/artikel/omgevingsanalyse

Omdat het (nog) kan

AUTEUR | Kris De Visscher (Demos) | 16 juli 2019

Onze steden worden superdivers. Jeugdverenigingen willen aansluiting vinden bij deze evolutie. Een diverse leidingsploeg vormt een belangrijke troef om een divers publiek aan te spreken. Maar geëngageerde jongeren met een migratieachtergrond starten eerder zelf initiatieven. Wat stuurt hun engagement? En wat betekent dit voor andere jeugdverenigingen?

Lieven Miguel Kandolo is 25 jaar en geboren en getogen in Vilvoorde. Hij is de oprichter van Kolamela¹ maar ook secretaris van AYO, een Antwerpse vereniging voor studenten met Afrikaanse roots, journalist bij STAMPmedia - met eerste stappen in de mainstreammedia² en bestuurslid bij Hand in Hand.

¹ www.youtube.com/watch?v=Ydkb00wGvI0

² www.standaard.be/tag/yaya-na-leki-grote-broer-en-kleine-broer

Out of the box

Lieven: “Vijf jaar geleden kwam ik voor het eerst in contact met Kilalo³, een Antwerpse vereniging voor jongeren met een Afrikaanse afkomst. Dat was een echte eye-opener. De jeugdverenigingen in Vilvoorde hadden allemaal dezelfde structuur en hetzelfde soort aanbod. Het waren allemaal jeugdbewegingen zoals Scouts en Chiro. Een vereniging voor jongeren met een migratieachtergrond bestond er niet. Ik wou een nieuw initiatief opstarten in het Vilvoorde jeugdwerklandschap. Zo is Kolemala ontstaan. Kolamela betekent ‘geloof hebben’ in de plaatselijke taal van mijn regio in Congo.”

Kolamela wil jongeren tussen 18 en 30 ondersteunen in hun identiteitsontwikkeling. Hoogopgeleide mensen als Lieven worstelen met hun dubbele identiteit. Hun scholingsgraad schept afstand binnen de Congolese gemeenschap en plaatst hen in de ‘witte wereld’. Maar voor Belgo-Belgische gemeenschap zijn ze ‘te zwart’. Ze botsen er op vooroordelen en argwaan.

Lieven: “Het is moeilijk om financiële ondersteuning te krijgen van de gemeente. Er lijkt altijd wel een reden om aan ons te twijfelen: we zijn niet bekend genoeg, onze plannen zijn te vaag, ... **Het stadsbestuur lijkt nog niet open te staan voor een nieuw jeugdinitiatief als het onze.** Ze houden zich meer vast aan het soort jeugdwerk dat ze kennen. Wel krijgen we nu de kans om een pop-up jeugdhuis inrichten binnen het project Stadsmakers.⁴ We kunnen er een studieplek aanbieden voor wie tweede zit heeft en samenkomsten organiseren na het werk. Die kans willen we met beide handen grijpen.”

Die gedeelde realiteit smeedde de bestuurders van Kolamela tot een hechte en zeer dynamische groep. Ze organiseren lezingen, debatten, workshops, dialoogtafels, sofa-talks ... over de uiteenlopende thema’s die hen bezig houden, van ondernemen, interculturele relaties tot racisme. Zo vormen ze hun mening en zoeken ze samen hun weg.

Sorry voor mijn echtheid

Maar de jongeren zijn niet alleen bezig met zichzelf te versterken, ze laten ook van zich horen.

Lieven: “Vlak na de aanslagen in Zaventem en Brussel lanceerden we de video ‘sorry voor mijn echtheid’⁵ met een boodschap van liefde en solidariteit tegen de haat en de polarisering. We liepen al langer rond met een idee om racisme op een sarcastische manier aan te klagen. De aanslagen waren de aanleiding om het plan concreet te realiseren. Op

³ www.kilalo.be

⁴ www.vilvoorde.be/stadsmakers

⁵ www.youtube.com/watch?v=ImyV9dILD4w

één week tijd werd de video 1000 keer bekeken en konden we in gesprek gaan met de Cel Gelijke kansen van de Karel de Grote Hogeschool. Niet slecht toch, voor een nieuwe en onbekende vereniging?”

Een plaats aan de tafel

Daarin zit ook de kern van Lievens engagement. Kolamela staat voor ‘we geloven in iets’. Verschillende jongeren lijken hun geloof verloren om te wegen op verandering.

Lieven: “Mijn engagement vertrekt vanuit een nood aan vertegenwoordiging. Wij zijn hier ook geboren en opgegroeid en we verdienen ook een plaats aan de tafel om mee beleid te maken. Ik doe het ook voor mezelf, voor een hogere sociale mobiliteit en meer sociaal kapitaal. Maar ik zie het ook als een vorm van erkenning en waardering. **We zijn toch niet minder waard dan andere Belgen?**”

Voor jongeren als Lieven is het tegelijk een zegen en een vloek om een voorbeeldfiguur te zijn. Je wordt enerzijds op handen gedragen, maar anderzijds moet je alles wel perfect doen, want veel mensen kijken naar je op en hebben een mening over wat je doet. Je moet die rol dag in dag uit vertolken. Dat is soms vermoeiend. Ook is het niet evident om je engagement uit te leggen aan je ouders en je omgeving. Zij zijn fier maar ook bezorgd.

Het is jeugdwerk, but not as we know it?

Wie betreurt dat dergelijke initiatieven ontstaan naast het bestaande jeugdwerk aanbod moet wel eerlijk durven kijken of de thema’s die hier centraal staan én de methode die men kiest, een plaats zouden krijgen binnen dat bestaande aanbod. Jeugdwerk is het verleerd om inhoudelijke thema’s te bespreken. De issues van jongeren als Lieven halen de jeugdwerkagenda niet.

Spel, ontspanning en ontmoeting vormen de centrale methode van het jeugdwerk en bepalen het doel. Jongeren als Lieven hebben een ander doel. Eén die misschien dichter aansluit bij de ‘traditionele’ empowerende rol van jeugdwerk. Kolamela kiest ook voor een andere methode.

Lieven: “Vroeger vond ik lezingen ook saai. Tot ik bepaalde debatten en lezingen begon te volgen. Ik vond die inhoud zo interessant dat ik die sprekers naar Vilvoorde wilde halen om anderen te laten kennismaken met hun gedachtegoed.”

Vraag is of dit een fase is waar deze jongeren doormoeten? Kiezen ze spontaan voor andere vormen van jeugdwerk, eenmaal ze zich geëmancipeerd hebben?

Of zijn zij het jeugdwerk van de toekomst? Want misschien zijn die vrije en zorgeloze jeugdijaren wel kwetsbaarder dan we denken? Ecologische, economische en politieke veranderingen stellen jonge mensen voor nieuwe uitdagingen. De nood aan plekken om zich grondig te informeren, te organiseren en om samen actie te voeren, is misschien terug van nooit helemaal weggeweest?

Of slaat de slinger door naar de andere kant en wordt jeugdwerk enkel nog een privilege voor wie een zorgeloze jeugd geniet? Schermen we de schaarse middelen voor jeugdwerk af van geëngageerde jongeren als Lieven, omdat hun initiatieven niet passen binnen de dominante bril waarmee we naar jeugdwerk kijken? Omdat ze niet speels genoeg zijn?

Ruimte maken

Erkende en gesubsidieerde jeugdverenigingen en (lokale) overheden kunnen nochtans het engagement van jongeren als Lieven een stevige duw in de rug geven: door waardering en erkenning te geven, door een lokaal te delen of te helpen om een vzw op te richten. Maar ook door netwerken met elkaar te verbinden, gezamenlijke thema's op de agenda te zetten of een samenwerking aan te gaan waar iedereen bij wint.

Lieven: “We zien wel dat jeugdbewegingen inspanningen doen om diverser te worden, maar er is nog veel wantrouwen. We kunnen ons moeilijk terug vinden in die jeugdbeweging, dus waarom zouden we samenwerken? Toch is het mogelijk, denk ik, alleen moeten we nagaan hoe we dat concreet kunnen invullen. Organisaties moeten vooral leren omgaan met diversiteit, ook met diverse manieren van denken. Dan zal zullen geleidelijk aan meer diverse mensen de weg vinden.”

REFLECTIEVRAGEN

- ▶ Wat betekent jeugdwerk voor jouw organisatie? Zou het initiatief Kolamela hier volgens jou ook onder kunnen vallen? M.a.w. hoe staat jouw organisatie ten opzichte van deze niet-erkende initiatieven?
- ▶ Werkt jouw organisatie samen met niet-erkende initiatieven? Zo neen, zouden jullie hier in de toekomst meer op willen inzetten?
- ▶ Wat kan je doen, of doe je nu al om nieuwe niet-erkende initiatieven te ondersteunen?